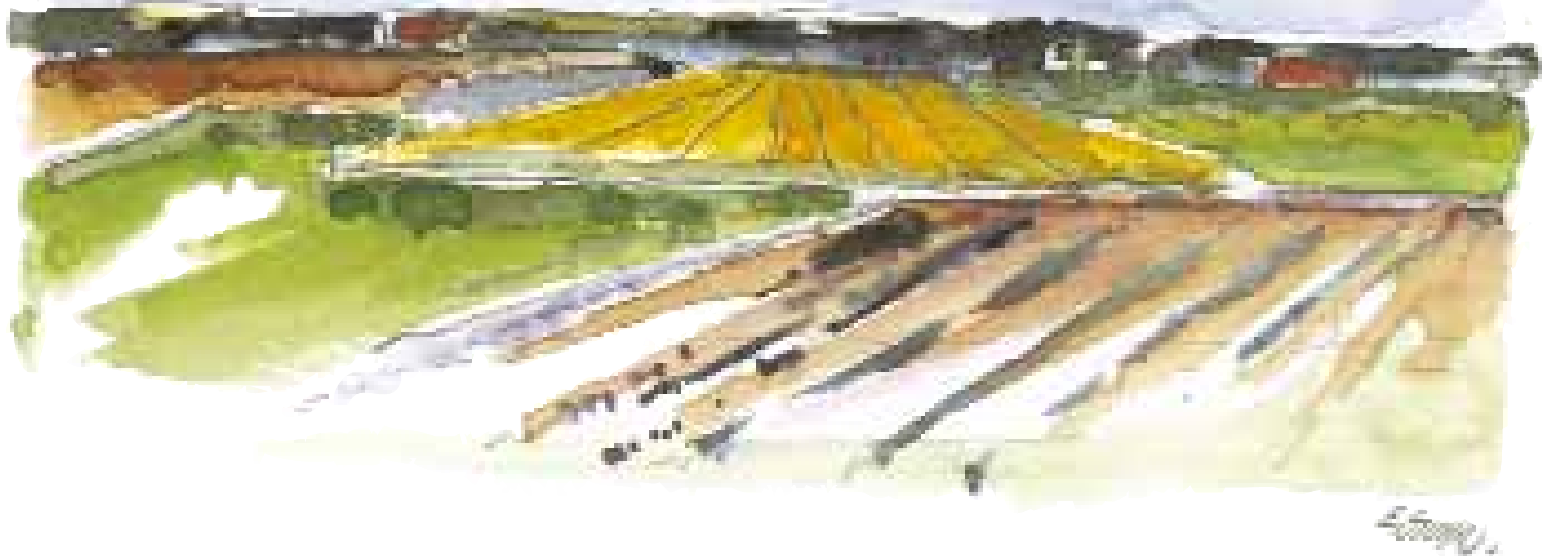

Marsk & Muld

Farup Sogneblad

12. årgang nr. 5 - august- september 2007

4/2007

REDAKTIONENS SPALTE

Bladet udgives den 1. i alle lige måneder. Materiale indleveres til Villy Lønne på mail (vbl@post.tele.dk), diskette eller med let læselig håndskrift.

Elin Hjuler - Erling Pedersen - Gert Vejlgård
Villy Lønne, Farup Kirkevej 14, tlf. 75 41 02 54
Layout: Nico Reklame, Bramming, oplag: 450 stk
NB - sidste dato for aflevering af stof til oktober/
novber udgaven er MANDAG den 3. september

Marsk & Muld kan også ses på www.farupsogn.dk

Sommereftermiddag i kirkehusets have

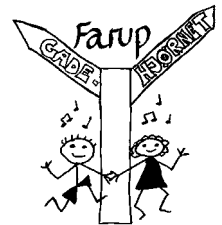
Vejrguderne har de sidste uger vist sig fra deres mest lunefulde side - således også søndag efter sct. Hans, hvor der var dømt råhygge i kirkehusets have.

Vi havde et par dage forinden allieret os med Birte Kulmbach og sikret os forsamlingshuset, hvis nu..., men heldigvis blev det ikke nødvendigt. Hele formiddagen blev der ellers kikket jævnlige og bekymret til de voldsomme og meget mørke skyformationer på himlen, men vi holdt hovederne kolde, selv da det faktisk begyndte at dryppe lidt. Og heldigvis for det. For da kaffen var drukket, de fleste kager spist og de indledende fællessange sunget, indtog musikerne "scenen" og efter de første sange var himlen over os blå og solen skinnede.

Musikerne var denne eftermiddag som bekendt Mette og Børge Solkjær fra Sursbøl, samt - som en overraskelse - Dennis McLaughlin. Sidstnævnte bragte ægte irsk islæt ind i programmet - ikke mindst ved den måde, hvorpå han håndterede den medbragte håndtromme. Det lød flot og imponerende! Om de øvrige to musikere kan også kun siges, at de kan deres kram: at underholde og at synge og

Farup Ungdomsklub

For alle i Farup der går i 5. klasse og ældre.

Den nye sæson starter i september.

Første aktivitet er en weekendtur d. 1.-2. september, så sæt kryds i kalenderen. Mere om dette kommer på www.farupsogn.dk under ungdomsklub. Der kommer sikkert også nogle nye medarbejdere efter sommerferien. Dette kan du også læse mere om på hjemmesiden.

Vi glæder os til en ny og spændende sæson

Hilsen bestyrelsen v. Henrik Villadsen

spille. Vi, der var mødt op (ca. 50), lærte en ny melodi til "Der er et yndigt land" - en meget køn melodi, forøvrigt - og vi hørte kendte og mindre kendte sange og viser i skøn forening.

Alt i alt en dejlig eftermiddag i perfekte rammer: musikerne stod under æbletræet, med kirkehuset, kirken og kirkegårdsdiget i baggrunden. Hvor er vi heldige, at have sådan en skøn plet at gøre godt med i sognet!

Alma Clausen

Nyt fra Farup Skole

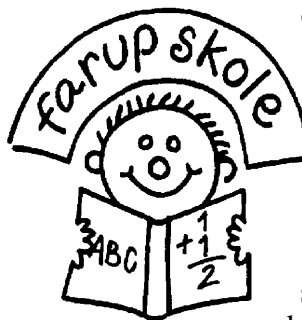
Så er endnu et år gået på Farup Skole. Det har været et turbulent år, der har stået i forandringernes tegn. Det har været forandringer, vi ikke selv har været herre over, men som vi som skole og lokalsamfund har skullet forholde os til. De største forandringer er overgangen til elevplaner og de obligatoriske elektroniske tests. Derudover har kommunesammenlægningen og sektorplanen fyldt meget i bevidstheden hos børn og voksne både på og omkring skolen. Det har givet anledning til både usikkerhed og nervøsitet for skolens fremtid. Det har dog også givet anledning til at reflektere over skolens position i lokalsamfundet.

Dette er blandt andet gjort i det høringssvar som dialogkredsen har skrevet. Processen omkring dialogkredsens samt det interne høringssvar fra lærerne, har været en givtig proces for skolen, idet vi har fået bekræftet at vi (skole, forældre og børn) vil det samme. Det er de samme kerneværdier, vi lægger vægt på. Det er medvirkende til, at vi kan have et godt og solidt samarbejde, omkring det vi er fælles om – nemlig børnene. Senest så vi det til sommerfesten, hvor den store forældreopbakning var med til at bidrage til en hyggelig og sjov aften.

I løbet af året har der været mange forskellige aktiviteter, som alle har været med til at ryste børnene sammen. Vi har haft natur og teknik dag ved Sønderskov slot, skolekomedien og skolefest, indskolingen har været på skovtur med Valdemarskolens indskoling, 4.+5. kl. har været til Vadehavssolympiade og 6. kl. har været i Legoland. I den sidste emneuge valgte vi at lade børnene arbejde sammen på tværs af klasserne, hvilket både store og små har profiteret af.

I tider med kraftige forandringer kan det være fristende at spille offerrollen og ty til resignation og deraf følgende handlingslammelse. På skolen har vi dog valgt en lidt anden strategi. Vi er enige om at uanset skolens fremtid, så skal børnene have det bedste vi kan tilbyde. Derfor sker der udvikling på en række

områder næste skoleår.

Det har længe været et ønske fra lærernes side, at vi fik organiseret læsetid, så børnene kan få fred og ro, samt hjælp til at læse koncentreret i en længere periode. Det kommer til at ske via musik/læsetimer, hvor børnene 2 gange om ugen har

musik og sang i første halvdel af en lektion og læsning i den anden halvdel.

I børnehaveklassen sker der også en væsentlig ændring. Børnene skal nu gå i skole til kl. 12.55 hver dag. Det giver bedre tid til at opfylde læseplaner og samtidig skaber det fleksibilitet i hverdagen. Ved at ændre på tiderne i børnehaveklassen frigives der pædagogressourcer, og der kræfter skal bruges i indskolingen, hvor pædagogerne vil komme til at indgå. Opgaven bliver at få det bedste ud af lærernes og pædagogernes ressourcer, så det kommer til at give en undervisning/hverdag med flere facetter.

Som alle andre skoler oplever vi indimellem, at børnene i de mindre klasser kan have svært ved at finde ud af de sociale spilleregler. For at imødegå dette problem har vi ansat en AKT-pædagog (Adfærd, Kontakt, Trivsel), Dorthe Randi Schmidt, der som hovedopgave skal tage sig af grupper eller enkelte, som skal have hjælp til indgå i sociale sammenhænge.

På lærersiden har vi ansat Vibeke M. Voetmann samt en barselsvikar Kristina M. Pedersen.

Personligt glæder jeg mig til det kommende skoleår. Sektorplan eller ej, så bliver det spændende at tage del i de nye tiltag, og se på hvilken måde det kommer til at gøre en forskel i skolens dagligdag og for det enkelte barn.

Kim B. Nielsen
Afdelingsleder Farup Skole

Farup Kirkevej 33
6760 Ribe
Tlf. 75 41 03 73

FARUP FORSAMLINGSHUS

Aah de penge, ja de penge som skrevet står i pengegaloppen, hvor gubben tæller ”Kroner én, kroner to, kroner tre osv. ”

Men hvordan får vi her i Farup borgernes kroner til at rulle fra deres lommer over i en fælleskasse – FORSAMLINGSHUSETS kasse ??????

Vi kunne selvfølgelig sætte en bod op ved vejen, hvor sognets generøse indbyggere ville stå i kø med hver er ”tusse”, som skulle ombyttes til et gældsbevis i ”Huset”.

MEN skønt denne øvelse sikkert ville kunne have været gennemført med succes i Frode Fredegods dage, og vi efter adskillige besøg ville have siddet med en større sum, tør vi ikke satse på denne model, af frygt for ”landevejsrøvere”.

Vi har derfor valgt følgende løsning:

Der opsættes lister på udvalgte steder, hvorpå man kan skrive sit navn, adresse og telefonnummer, som et signal om, at man ønsker at yde FORSAMLINGSHUSET et lån. Listerne vil være opsat på steder, hvor folk mødes f. eks i FORSAMLINGSHUSET, på skolen og ved forskellige arrangementer.

De første lister vil være at finde ved landsbyfesten, hvor man også kan orientere sig yderligere gennem en ”snak” med bestyrelsesmedlemmerne.

Når listerne begynder at bugne af navne, kontakter bestyrelsesmedlemmerne de interesserede långivere, og aftaler tidspunkt for ” en pengetransaktion ”. Denne proces forventes at gå i gang i slutningen af september.

Når et bestyrelsesmedlem aflægger besøg hos en långiver, får långiveren overdraget et underskrevet gældsbevis lydende på kr. 1.000,- , og bestyrelsesmedlemmet forlader långiveren med ” en tusse ” i lommen. Hvis man måtte ønske sig mere end ét gældsbevis, kan dette selvfølgelig lade sig gøre, ligesom nyttilflyttere kan bringe kapital til FORSAMLINGSHUSET, og dermed erhverve sig et gældsbevis.

Enhver pengebevidst borger vil naturligvis undersøge, hvilken forrentning hun/han får af sit indskud. Hertil er svaret enkelt: NUL procent !!!!!!!

Lånet løber over 20 år, hvorefter pengene returneres

til långiverne. MEN !!!!! hvert år vil der, i forbindelse med FORSAMLINGSHUSETS generalforsamling, blive udtrukket et antal lånebeviser til indfrielse. Den samlede sum af de udtrukne beviser fastsættes til 5% at den til enhver tid resterende restgæld.

Gælden vil således langsomt blive afdraget, og når 20 år er ”henrunden”, vil de beviser, som ikke har været så heldige at blive udtrukne i årenes løb, blive indfriet. Hvis det utænkelige skulle ske, at huset bliver solgt, vil alle tilbageværende gældsbeviser blive indfriet.

Dette var sidste kapitel fra økonomigruppen.

Nyt fra forsamlingshusets bestyrelse

På et ekstraordinært bestyrelsesmøde d. 7. juni, blev det besluttet, at det fremover er slut med at leje huset ud til ungdomsfester.

Der har i forbindelse med flere nyligt afholdte fester af denne kategori været megen uro og u hensigtsmæssig opførsel uden for huset, til stor gene for dets naboer. Faktisk kan man tale om en art undtagelsestilstand, hvor flere almindeligt vedtagne regler for ret og rimelig opførsel synes ophævet. At to af festerne samtidig har været placeret midt i ugen, gør naturligvis ikke sagen bedre.

Vi er i bestyrelsen meget optaget af, at gøre forsamlingshuset til en vigtig faktor samt et aktiv i det fælles sogneliv. Vi - og andre - er samtidig opmærksomme på, at det er en forretning, som gerne skulle løbe rundt. Men - vurderer vi - ikke for enhver pris. Ingen familier skal betale en uforholdsmæssig høj pris - forstået både bogstavligt og i overført betydning - for at huset skal kunne eksistere.

Derfor denne - i bund og grund rigtig trælse - beslutning.

Årets Borger 2007

Har du et forslag til en person, som fortjener titlen så kontakt bestyrelsen i Farup Sogns Borger- og Gymnastik-forening. Prisen gives til en person, som i årets løb har gjort noget ekstraordinært for sognet.

Status for fodbold og håndbold

Selvom jeg i det sidste par numre af Marsk og Muld har fortalt lidt om - i alle tilfælde - fodbold, så synes jeg, at det vil være rimeligt at gøre en slags status, her hvor fodbolden holder sommerpause og håndbolden er slut for i år. Jeg regner dog med, at der spilles håndbold til landsbyfesten.

Da jeg mestendels er på sportspladsen i de meget tidlige morgentimer på grund af og i selskab med vores lille pelsede, så har jeg i forhold til at skrive dette indlæg været afhængig af, hvad de, der er tæt på begivenhederne, har kunnet fortælle mig.

Fra old-boys holdet i fodbold fortæller Henrik Villadsen, at man også i år deltager i DGI's turnering, og for en gangs skyld undgik man at rykke ud af B-rækken efter foråret. Man blev nemlig nummer 5 ud af 8 hold, og det takket være en flot slutspurt med sejre i de to sidste kampe. Det betyder altså, at holdet, der i år har haft tilgang af et par nye halvgamle spillere, også i efteråret er i B-rækken.

Michael Julius, som sammen med Palle O. Tækker er træner for de yngste spillere, poder og mikroputter, beretter om en god stemning til træningen, hvilket også er grunden til, at man har valgt at fortsætte efter sommerferien. Det er nemlig lidt problematisk, at der er for få spillere, og at aldersspredningen er for stor. Der har i år ikke været tilmeldt hold til turnering, men man har deltaget i enkelte stævner.

Charlotta Schnor fortæller fra håndbold, at man i år havde et damehold, hvilket jo ikke var tilfældet sidste år. Turneringen var nu organiseret således, at man spillede 2 kampe på en aften, hvorfor det var godt, at man havde udskifttere. Holdet har haft en god sæson, hvor de blev nummer 3 i deres pulje. Susanne Rasmussen var holdleder.

Man har også haft et pigehold med. Holdet bestod spillere, der er født i 93, 94 og 95. Det var Charlotta og Tina Nielsen, der var trænere, og holdet fik en flot 3. plads ud af 5 hold; flot fordi man ofte mødte ældre og fysisk stærkere modstandere.

Som noget nyt havde man også et mix-hold, og det var en stor succes med mange deltagere og kvalifikation til amtsmesterskabet i Billund, hvor det blev til sølv. Det var Helle Hansen, der var holdleder.

Helt overordnet kan man vel konkludere, at det har været udmærket forår for fodbold og håndbold i Farup, men for at det hele ikke skal fremstå alt for rosenrødt, så beder kassereren om, at man er lidt hurtigere til at få læderet op af lommen, når kontingentet skal betales.

Kristian Kyndi

WANTED

LAZY BOOTS

Line Dance

KOM OG PRØV

for sæsonstart uge 35

Mandag d. 27. august kl. 19.00 i Hjorthund gl. Skole, Gredstedbro

Onsdag d. 29. august kl. 19.00 i Hjorthund gl. Skole, Gredstedbro

Sæsonstart uge 36

Træningssteder på Hjorthund GL Skole, Fårevej 16 6771 Gredstedbro

Kids 3-5år: Mandag 17.00-18.15

Begynder: Mandag 18.30-20.00

Løbet: Onsdag 18.00-19.30

Fortsætter: Onsdag 19.45-21.15

HYGGEHOLD Torsdag 18.15-19.45

LAZY BOOTS

Tjek hjemmesiden eller kontakt evt.:

Anette Burkart: 7543 1823

Nina Færgemann: 7543 1063

www.lazyboots.webhyen.dk

Med venlig hilsen

Lazy Boots

Hospice aften

Torsdag den 13. september kl. 19.30 mødes vi i Farup forsamlingshus til "HOSPICE AFTEN" Efter mange års ønske og utrættelig forarbejde, åbnede Hospice Sydvestjylland sidst på året 2006.

Sygeplejerske Elin Forum kommer og fortæller om livet på hospice og de tilbud, der er til rådighed.

Ordet hospice kommer af det latinske ord "hospitium" og betyder et herberg, frit oversat "et opholdssted for rejsende".

Tanker om alvorlig sygdom og livets afslutning opstår hos alle. Vi håber at få en god aften med information / spørgsmål og kommentarer.

I Hospice Sydvestjylland pjece står der:

*At leve og have oplevelser livet ud -
at forblive levende som menneske
indtil døden*

Mødet er arrangeret af arbejdsgruppe under menighedsrådet: Lisbeth Sørensen, Lis Ingemann, Elin Hjuler

Præstegårdstøften - bebyggelse fra ældre jernalder

Kærbøl - gårde fra resæssancen

Af Claus Feveile og Morten Søvsø

Den antikvariske Samling Bygherrerapport

Indledning

Forud for byggemodning og salg af byggegrunde til et nyt parcelhuskvarter i Nr. Farup, blev Den antikvariske Samling anmodet om at gennemføre en arkæologisk forundersøgelse af det ca. 3 ha store areal. Inden forundersøgelsen startede havde vi allerede forventninger til, at der ville være væsentlige arkæologiske fortidsminder på dele af area-let. Samlingen havde nemlig i 19.... fundet spor efter bebyggelse fra ældre romersk jernalder i form af en del skår i nyetablerede læhegn, der gennemskar området.

Forundersøgelsen fandt sted i begyndelsen af februar 2006. Som forventet fremkom der store dele af

en bebyggelse fra ældre jernalder på arealets nordlige del. Den efterfølgende udgravning af det nordlige område kaldes for Præstegårdstøften, svarende til det nye vejnavn for parcelhuskvarteret.

Overraskelsen var størst mod syd. Her viste forundersøgelsen en meget kraftig koncentration af anlæg der var gravet ned i undergrundssandet. Fund fra anlæggene date-rede dem til renæssancen og nyere tid. Selv om nogle af anlæggene havde stolpehulslignende karakter, var vi indledningsvis lidt usikre på hvad en udgravning ville bringe. Normalt regner vi med, at bygninger fra denne periode ikke har jordgravede stolper, men har været sat på en række af sten (syld) ovenpå jorden. Det skulle senere vise sig, at vi blev positivt overrasket. Den sydlige del af udgravningen med renæssancegården kaldes for Kærbøl - naturligvis efter landsbyen af samme navn, som gården har været en del af.

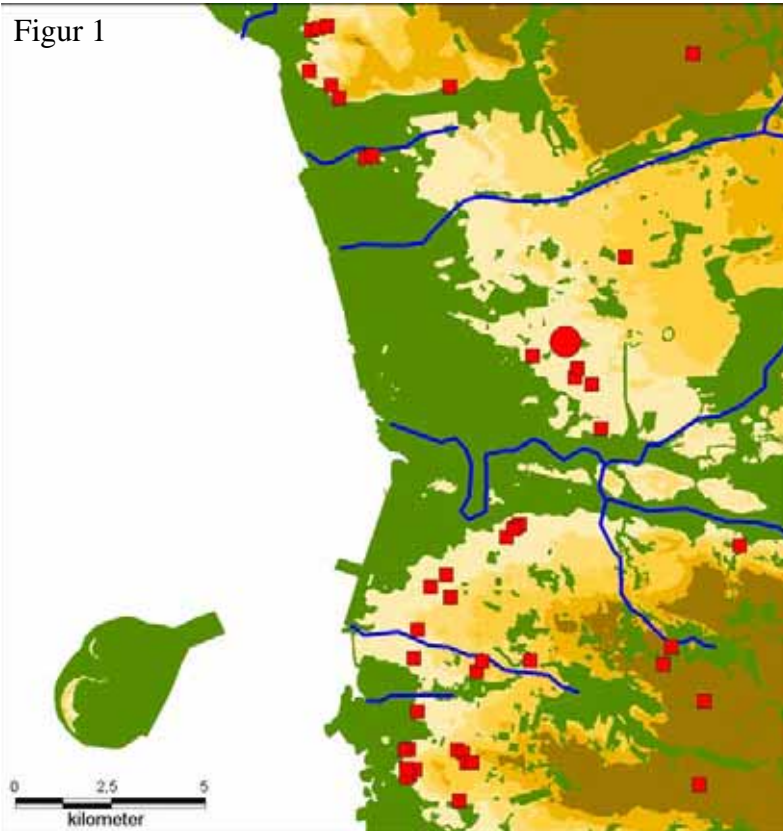
Mellem de to større udgravningsfelter var et fundtomt område, der ikke blev undersøgt nærmere bortset fra de spredte søgegrøfter.

Udgravningen fandt sted fra slutningen af marts til begyndelsen af juni 2006. Daglig leder af nord-feltet var Sarah Qvistgaard, mens den sydlige del blev ledet af Lene Jørgensen. Undersøgelsen blev bekostet af bygherre Lauge Nielsen, med et mindre tilskud fra Kulturarvsstyrelsen.

Landskabet og fortidsminderne

Landskabet omkring Nr. Farup er især domineret af den lave, flade hedeslette der mod vest afløses af den vidtstrakte marsk. Kortet på figur 1 viser landskabet inden de store dræninger satte ind i anden halvdel af 1800'erne. Udgravningen befinder sig ca. midtvejs mellem Ribe Å og Kongeåen, og trukket ca. 1 km tilbage

Figur 1. Ribeområdet. De fugtige arealer er markeret med grøn, mens de tørre områder er brunlige. Bebyggelser fra ældre jernalder (c. 500 f.Kr - 200 e.Kr) er markeret, mens den aktuelle udgravning er afsat med en større cirkel.

fra kanten af marsken. På kortet er alle de kendte bebyggelser fra ældre jernalder (c. 500 f.Kr. - 200 e.Kr) angivet. Som det fremgår ligger hovedparten af pladser i tæt tilknytning til marsken, mens der inde i baglandet er markant længere mellem de enkelte lokaliteter. Årsagen er uden tvivl, at den rige og frugtbare marsk har tiltrukket mennesker og at den har kunnet udnyttes af langt flere bebyggelser på samme tid, end det er tilfældet omkring de mindre engområdet inde i baglandet. På samme måde er placeringen ved grænsen mellem to forskellige ressourcer - den fugtige marsk og den tørre hedeslette ideel. Engene har været anvendt til græsning af husdyr, mens den mere tørre hedeslette har været anvendt til korndyrkning.

Tidligere undersøgelser i nærområdet

Den antikvariske Samling har kun i mindre omfang foretaget arkæologiske undersøgelser i nær området. Mens landsbyen Nr. Farup stadig ligger frit i landskabet, er Nr. Farup Kirkeby og Kærbøl i dag sammenvokset, men tidligere var de også adskilt fra hinanden. I 1980 undersøgte Samlingen en gård fra middelalderen (11-1200-årene) lidt nordvest for Nr. Farup. Som "bifangst" ved den undersøgelse fremkom to huse fra tidlig førromersk jernalder (c. 500-300 f.kr).

Undersøgelsens resultat

I alt blev der undersøgt ca. 12.130 m², fordelt på et nordligt felt på ca. 9300 m² og et sydligt på ca. 2700 m².

Præstegårdstøften

Ved undersøgelsen blev der undersøgt mindst 70 huse fra ældre jernalder. Som det fremgår af figur 2 ligger hovedparten af husene orienteret østvest - og man fornemmer tydeligt at en stor del af dem ligger på én række, der strækker sig gennem næsten hele det nordlige felt. Der er ingen tvivl om, at landsbyen fortsætter mod øst og antagelig også nordvest, mens den med

Figur 2. Udgravningsplan med markering af alle huse og hegn fra ældre jernalder. De tre huse fra tidlig førromersk jernalder er med udfyldt signatur.

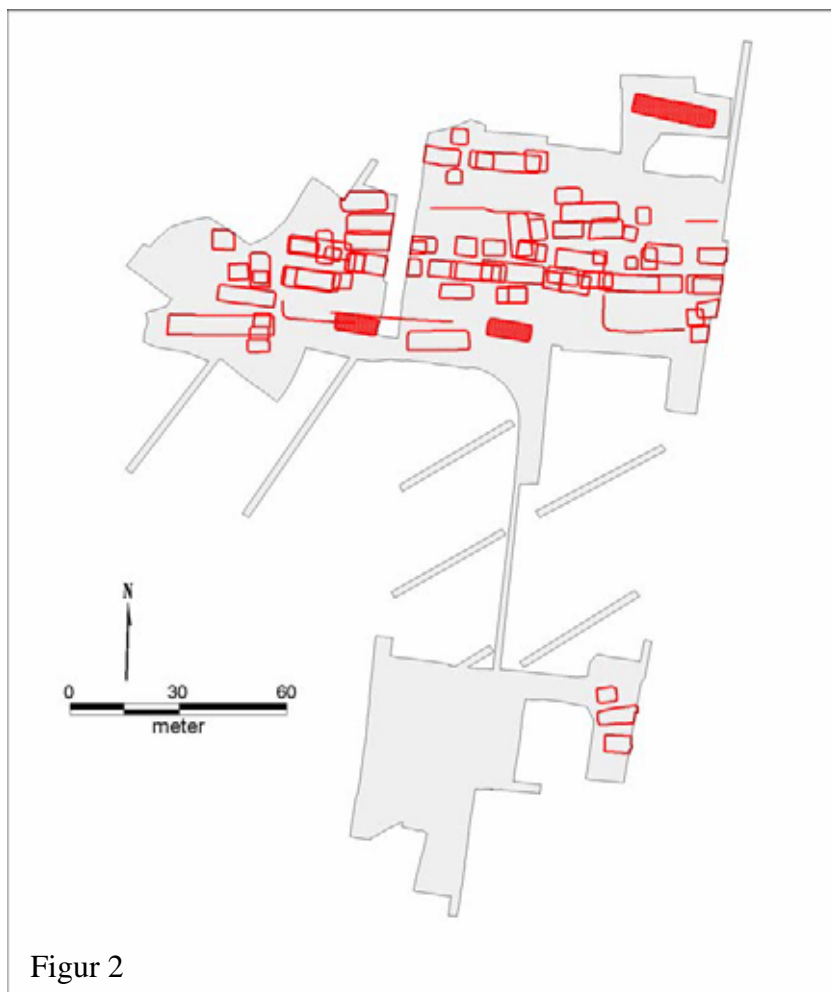
stor sandsynlighed er afgrænset mod syd og nord. Dog skal man være opmærksom på de tre huse i den østlige del af det sydlige felt. Her ligger altså også mindst én gård, der er delvist undersøgt.

Mange af hus-markeringerne lapper ind over hinanden - det betyder at langt fra alle huse er samtidige. Landsbyen har altså ligget på samme sted gennem længere tid og man har opført nye huse enten helt ovenpå de tidligere, eller kun lidt forskudt.

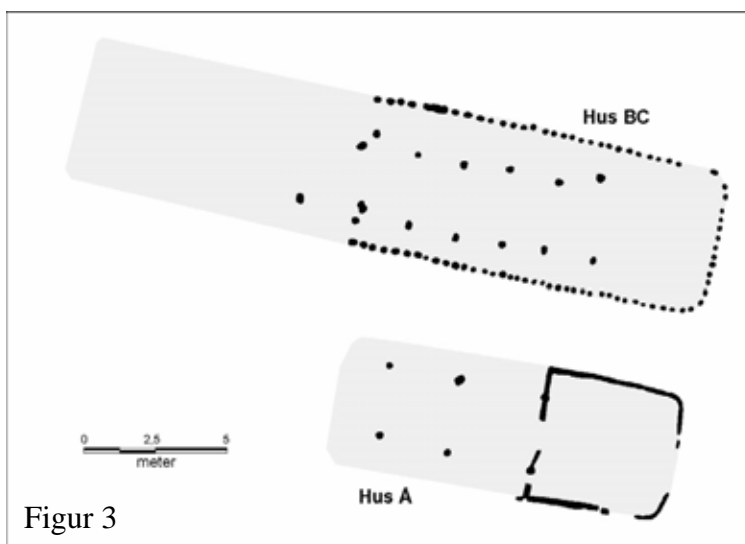
Fra tidlig førromersk jernalder (c. 500-300 f.kr) kan der udskilles tre huse (fig. 2). Ingen af dem er desværre ret godt bevaret, men man får dog alligevel et rimeligt indtryk af

Figur 3. To af husene fra tidlig førromersk jernalder.

deres størrelse og konstruktion. To af husene var ret små, kun ca. 12 x 5 meter, hvilket er en helt almindelig størrelse for disse huse. Det sidste hus var noget større. Selv om vestenden slet ikke var bevaret, må vi regne med at dette hus har været op mod 20 meter langt. Som det fremgår er det østdelen der er bedst bevaret. Som hovedregel husene fra ældre jernalder opdelt med beboelse i den vestlige del og stald i den østlige del af huset, mens der har været indgange midt for hver langside, placeret over for hinanden. Ofte ser man også at østdelen er opdelt i båseskillerum.

Figur 2

Figur 3

Ingen af disse finere detaljer er dog bevaret i de ældste huse.

Gårdene i den tidlige del af førromersk jernalder består som regel kun af selve huset. Man finder altså sjældent hegn eller småhuse til hører til samme gårdsenhed. Det betyder at vi kun sjældent kan udtale os sikkert om, hvorvidt de huse vi finder er samtidige, f.eks. at vi på Præstegårdstøften har tre samtidige gårde fra tidlig førromersk jernalder, eller om der er

Figur 4

eller om der er tale om den samme gård der gennem nogle generationer flytter lidt rundt i området.

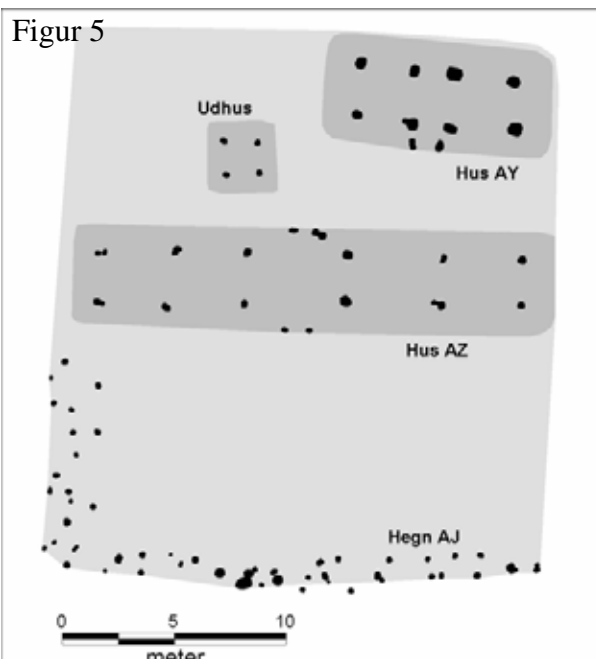
Figur 4. En fase af landsbyen, fra tiden lige omkring Kristi fødsel.

Langt hovedparten af husene tilhører dog en landsby der gennem flere faser har ligget på samme sted i op mod 200 år, fra ca. 100 f.kr til ca. 100 e.kr. Disse huse er bygget på en lidt anden måde end husene fra tidlig førromersk jernalder. Først og fremmest er der slet ikke bevaret spor efter væggene. De eneste spor fra husene er stolpehullerne efter de stolpesæt der har båret tagets vægt. Hertil kommer ofte stolpehullerne fra indgangene. Som tidligere har husene ofte været delt i en beboelsesdel mod vest og en stalddel mod øst - noget man kender andre steder fra, hvor husene er bedre bevaret. Gårdene ligger nu ikke længere alene.

Der kunne udskilles mindst tre-fire faser i landsbyen. Ofte er gården opbygget på samme sted som den forrige, blot kan husene være skubbet en anelse frem og tilbage. På figur 4 er der givet et forslag til én af faserne i landsbyen. Som det fremgår er der fra denne fase undersøgt fire hele gårdsanlæg og dele af yderligere to.

Hvis man ser lidt nærmere på én af gårdene tegner der sig et tydeligt billede af, hvordan man indrettede sig. Denne gård (figur 5) dækker et areal på ca. 550 m². Midt på gårdsanlægget ligger hovedhuset (Hus AZ), der består af seks sæt tagbærende stolper. Mellem de to midterste sæt ses sporene af dørene - placeret centralt i huset overfor hinanden. Huset har målt ca. 21,5 x 5 meter, svarende til ca. 105 kvm. Nord for huset ligger to udhuse. Det største af disse, hus AY måler ca. 10 x 5 meter. Fire tagbæ-

Figur 5

Figur 5. Én af gårdene fra landsbyen lige omkring Kristi fødsel.

rende sæt stolper har båret taget i huset, der har målt ca. 10 x 5 meter. Endelig ses en lille konstruktion - måske også et hus - der blot består af fire stolper anbragt i et kvadrat. Mod syd er der bevaret stolpehuller fra et hegn (AJ) der afgrænser gårdspladsen mod syd og vest. Som det fremgår er der flere rækker i hegnet - det er nok ombygget på lidt forskellig plads adskillige gange.

Gårdens tre huse har haft ca. 160 m² under tag - hvilket pudsigt nok svarer nogenlunde til hvad vi i dag bygger som et parcelhus, selvom anvendelsen af de enkelte rum jo har ændret sig en hel del!

Som et eksempel på, hvordan vi kan forestille os, at landsbyen har set ud, kan vi bruge Galsted-bebyggelsen i Sønderjylland. Den er ganske vist anlagt nær en stor gravhøj fra bronzealderen, men ellers svarer forholdene

nogenlunde til Præstegårdstoft. Gårdene ligger på række, og ud over selve hovedhuset findes der som regel et par mindre huse på hver gårdsplads. På Præstegårdstoft må vi også forestille os at markerne har ligget tæt omkring landsbyen - faktisk fandt vi få spor efter pløjning i et par af søgegrøfterne helt mod nordøst og i området syd for bebyggelsen, men de var så sporadisk bevarede at de ikke egnede sig til en nærmere undersøgelse - blot kan vi konstatere at de naturligvis har haft dyrkede marker omkring landsbyen.

Fund

Som det er normalt for denne type undersøgelser fandtes især keramik. Ikke mindre en ca. 4000 skår er registreret, men for langt hovedparten drejer det sig om enkelte småskår der ikke kan sættes sammen til større kardele - og da slet ikke til hele kar. Selvom udgravningen altså ikke gav flotte pragt-fund er fundmaterialet stadig væsentligt. De små forskelle på skårene kan nemlig ved senere detaljeret bearbejdning af materialet hjælpe med til en nøjere datering af de enkelte gårdsanlæg og landsbyfaser.

Figur 6. Landsbyen Galsted i Sønderjylland. Efter: *Det Sønderjyske Landbrugs Historie*.

Kærbøl

Landsbyen Kærbøl

Efter bebyggelsen i ældre jernalder henligger området ubebygget i mere end 1000 år. Der har sikkert stadig boet mennesker i området, men deres landsbyer må have ligget et andet sted. Vi skal op i middelalderen - det vil sige perioden fra ca. 1050-1536 - før marskbønderne igen slår sig ned indenfor udgravningsområdet.

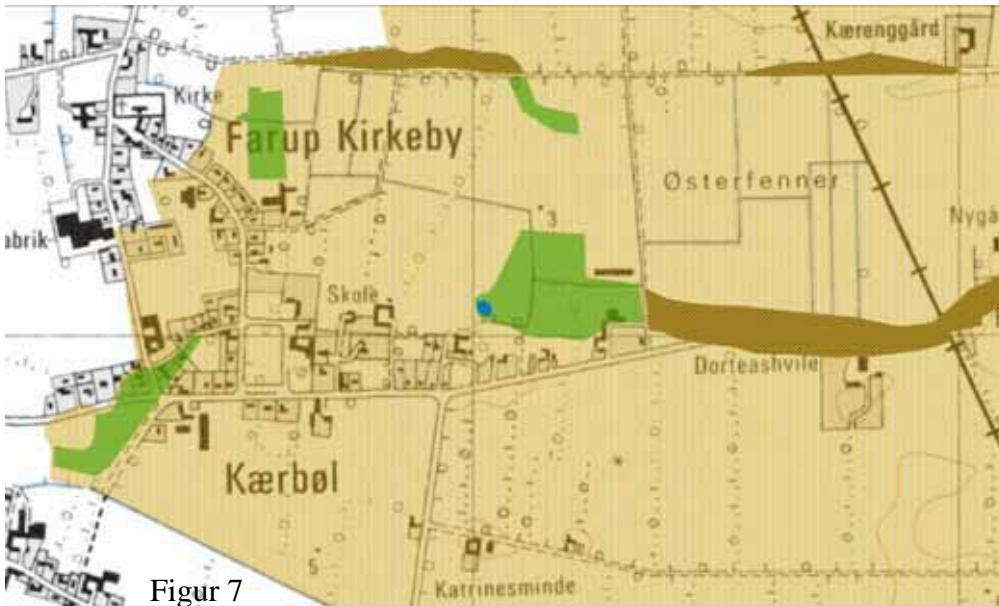
Den ældste skriftlige kilde der nævner Kærbøl er et dokument fra 1291, der omtaler en bebyggelse "Kiarbøling", der sikkert betyder noget i retning af landsbyen ved kæret. Det er i dag ikke let at se, hvorfor man dengang kaldte landsbyen det, men studerer vi de ældste kort over Kærbøl fra o. 1800 kan man se, at der var flere mindre søer og vådområder omkring landsbyen, og det må være dem, der har givet byen navn.

Middelalderbrøndene

De arkæologiske levn fra middelalderen udgøres af to brønde, der blev fundet helt mod syd i udgravningsfeltet. Den ældste var opbygget af en flækket og udhulet egestamme på omkring 1 m i diameter. En brønd med en sådan brøndstamme i var meget almindelig i den ældre middelalder og kaldes for en holk. Vi forsøgte at få lavet en årringsdatering af egestammen, men det kunne desværre ikke lade sig gøre. Holken efterfølges af

en brønd opbygget af klægtørvsblokke. I den fandt vi et stort stykke af en håndkværn fremstillet af basaltlava. Den form for kværne hører også hjemme i den ældre middelalder.

Brøndenes tilstedeværelse indenfor udgravningsfeltet viser, at vi befinder os inden for en middelalderlig gårdstoft, og de tilhørende huse må ligge lige uden for det udgravede område.

Figur 7

Renæssancegårdene

Allerede under forundersøgelsen blev det tydeligt, at hele den sydlige del af Præstegårdstoften rummede meget omfattende bebyggelsesspor fra renæssancen. I søgegrøfterne fandtes mange mørke nedgravninger, men de fleste var større end stolpehuller normalt er, og der var usikkerhed om tolkningen af anlægssporene. Først da vi begyndte at grave mulden af over hele området, blev det klart, at der var tale om flere meget velbevarede stolpebyggede huse

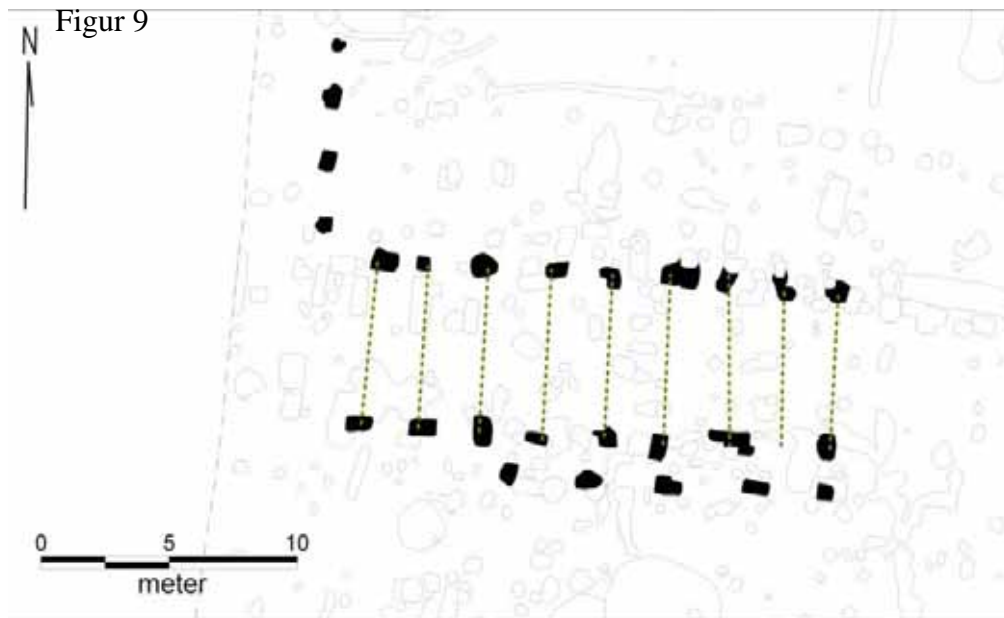
fra renæssancen - det vil sige perioden fra ca. 1500-1650. Det er første gang museet har udgravet gårde fra denne periode.

Figur 7. De grønne områder var tidligere vådområder.

Figur 8. Oversigtsplan af den ældste renæssancegård. Stolpehullerne tilhørende denne fase er markeret med sort, grøfter er grå og den brune stiplede linie angiver gårdstoftens afgrænsning.

Den ældste renæssancegård er sandsynligvis opført i første halvdel af 1500-årene. Der blev udgravet én hel øst-vestorienteret bygning og den ene stolperække fra en nord-sydorienteret bygning, så gården tilsammen har udgjort et vinkelformet anlæg. Ved østgavlen af hovedbygningen fandtes to grøfter, som vi mener, har udgjort en fægyde den indhegnede sti, mellem stalden og græsningsarealerne, som man drev køerne ad for at holde dem ude fra køkkenhaverne og de dyrkede marker. Den vestlige del af gårdstoft ligger uden for udgravningsfeltet, og hvor meget længere toften har strakt sig ved vi ikke. Der var på det udgravede område heller ikke nogen brønd tilhørende denne fase, så den ligger nok et sted på det udgravede område mod vest.

Ser vi nærmere på det udgravede hus, bliver det tydeligt, at der er tale om et ret systematisk byggeri. Huset måler ca. 18 x 8 m og består af to rækker tagbærende stolper stående med en fast afstand på godt 2 m. På husets sydside ses en række på fem stolper, der har udgjort et såkaldt udskud - et meget typisk træk ved ældre gårde, hvor man ofte indrettede alko-ver eller opbevaringsplads.

Figur 9. Det komplet udgravede hus på den ældste renæssancegård måler ca. 18 x 8 m, og vægstolperne står parvis med en afstand på godt to meter. De brune stiplede linier er lagt ind for at vise den regelmæssige takt. På sydsiden af huset ses en række på fem stolper, der har indgået i et såkaldt udskud - en detalje man finder ved mange gamle gårde.

Efter alt at dømme har huset været opført i fagdelt bindingsværk - nok af egetræ - og tavlene - altså felterne mellem tømmeret har enten været lerklinet eller udmuret med tegl. Fægyden viser, at husets østlige del var stald, men den vestlige del måske har rummet beboelsen - med mindre stuehuset har ligget for sig selv på den udgravede del af gårdstøften.

Af årsager vi ikke kender i dag vælger man i anden halvdel af 1500-årene at flytte gården lidt mod syd, og samtidig ser det ud til, at man har delt gårdstøften op. Måske er det sket i forbindelse med en arvedeling, hvor gården kan være delt mellem to sønner? Resultatet af forandringerne er, at hele den nye gårdstoft befinder sig inden for det udgravede område, og dermed fik vi en fantastisk mulighed for at se hvordan en hel gårdstoft så ud i perioden.

Figur 10 Oversigtsplan af den yngre renæssancegård. Stuehuset ligger midt på toften og syd for den er møddingspladsen markeret med brunt, mens brønden er markeret med grå og ligger lige ved siden af. Mod nord ligger en ladebygning og et mindre firstolpeanlæg, der nok har været en såkaldt staklade.

Gårdstøftens størrelse er 53 x 34 m = ca. 1800 m². Det centralt placerede stuehus deler toften i to lige store halvdele, der nok har været det man kalder fægård og lægård - en gammel måde at dele toften op i et område, hvor dyrene færdes og drives - fægård - og en indhegnet afdeling med køkkenhaver m.m. - lægården. Det nordlige område må have været lægården.

Syd for stuehuset fandt vi stor hulning ned i undergrunden, som må have været møddingspladsen. Før kunstgødningens tid var det landbrugets eneste måde at tilføre næring på, og man vogtede nidkært over møddingsstakken. De årlige afgravninger af møddingen i forbindelse med udkørslen resulterede med tiden i, at møddingen kom til at ligge nede i en hulning.

Det var tidligere helt normalt at placere brønden lige ved siden af møddingen, og på Præstegårdstoften fandt vi fire brønde, gravet ned oven i hinanden klos op ad møddingen. De var opbygget af lyng- og mosklædte hedetørv, som var omhyggeligt opstablede, så de dannede en brøndskakt.

I bunden af brøndhullet havde man i tre tilfælde lagt en gammel fælg fra et vognhjul, og da de lå under grundvandsniveauet var de stadig bevarede. Efter forsigtig optagning bliver de nu konserveret. Vognhjul fra denne tid er et sjældent fund.

Figur 11

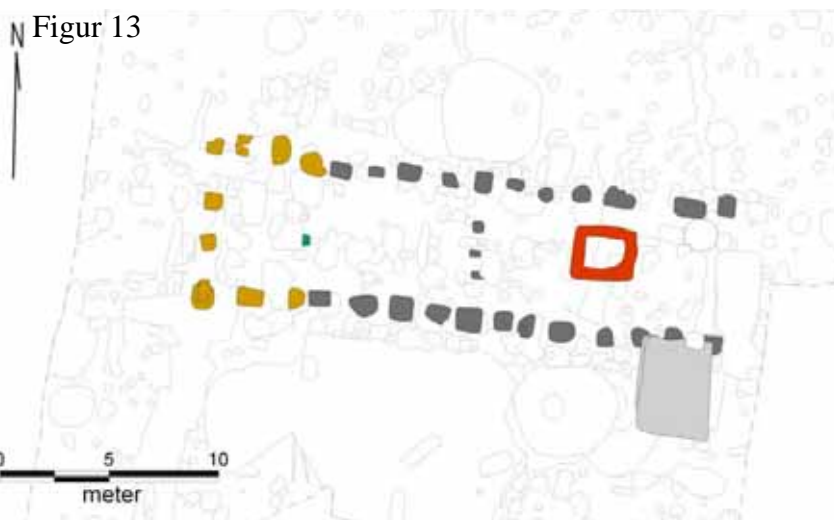
Figur 11. De tre cirkelformede anlæg, der delvist skærer ind over hinanden er tre af bøndene syd for stuehuset. Den til venstreskærer de andre og er derfor yngst.

Figur 12a. En af vognfælgene endnu liggende Figur 12b. Detalje af samlingen mellem to på sin plads i bunden af en tømt brønd. Uden-fælgstykker. En overhugget eger ses også. om fælgen ses enkelte af de mørke tilskårne tørv.

Stuehuset på gården rummede en række interessante detaljer, som tilsammen giver et godt indtryk af den bygning, der har stået over jorden. Huset målte ved opførelsen (de grå stolpehuller) ca. 19 x 6,2 m, og en række mindre stolpehuller deler det i to afsnit. I den østlige del fandtes et plyndret firkantet fundament (rødt), der må stamme fra en muret skorsten. Det viser, at køkkenet og dermed beboelsesafsnittet har ligget i den østlige del af huset. På sydsiden fandtes en mindre kælder, der nok har været anvendt til opbevaring af fødevarer, men gulve og mure var desværre blevet fjernet ved nedrivningen.

Figur 13. Stuehuset på den yngre renecancegård (grå stolpehuller) var delt i to afsnit, mod øst var beboelsen med skorstensfundament (rødt) og kælder (lysegrå). Stalden var i vest, og den blev senere udvidet (gule stolpehuller). Nedgravet i den udvidede stald fandtes et husoffer i form af et nedgravet hestekranie.

På et senere tidspunkt udvides huset mod vest (gule stolpehuller) og nedgravet i denne udvidelse fandtes et helt

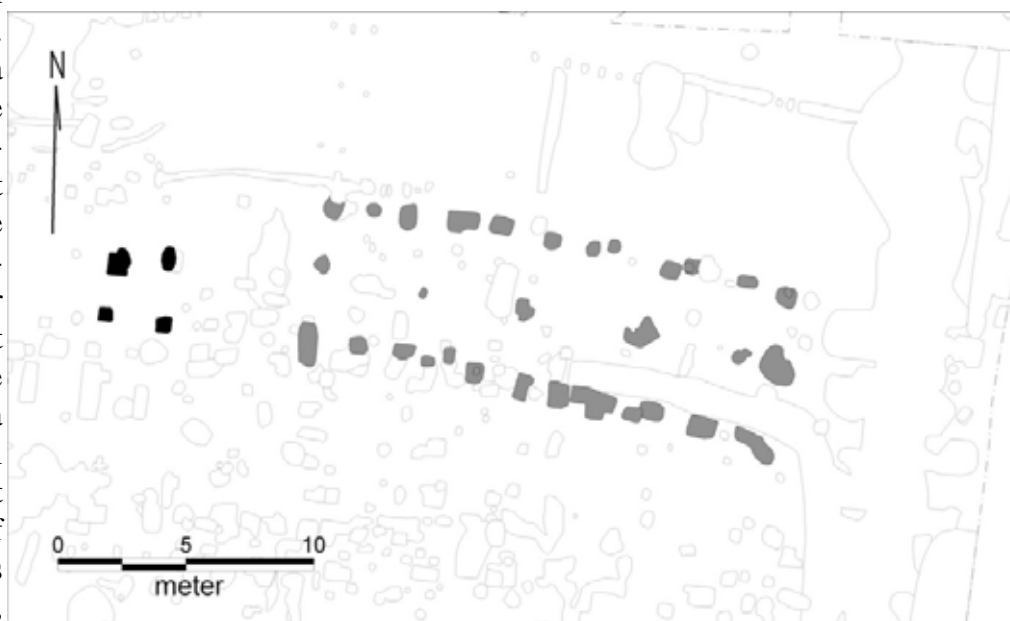
hestekranium, der sikkert har været tænkt som ondtavfærgende på den ene eller anden måde. Nedgravede hestekranier kendes også fra andre undersøgelser og vides fra folketroen at være et værn mod sygdom blandt kvæget. Stuehusets vestafsnit må derfor have været stald, hvad også møddingens placering tyder på. I husets stolpehuller fandtes en hel del munkestensbrokker, og i beboelsesafsnittets stolpehuller også en del skår af vinduesglas, heriblandt et enkelt fra en malet rude forestillende en mand med pibekrave, datidens modetøj. Man må forestille sig, at huset har haft murede tavler og blyindfattede ruder.

Som en del af gårdstoftens nordlige afgrænsning fandtes et andet hus, der adskiller sig fra de tidligere omtalte ved en langt mere tilfældig konstruktion, og der er sandsynligvis tale om en ladebygning. Huset måler ca. 18 x 5,5 m og stolpehullerne står ikke ret regelmæssigt. Rækken af stolper i husets midtakse kunne ved første øjekast tyde på, at der er tale om et såkaldt midtsulehus, hvor staget bæres af stolperne i midten, men da de er spinklere end vægstolperne er det næppe tilfældet. Der har nok været tale om en uregelmæssig bindingsværksbygning med lerklinede tavler. Vest for laden fandtes fire stolper, som danner et kvadrat. Måske er der tale om en såkaldt hjelm eller staklade, der anvendtes til opbevaring af høl bl.a.

Figur 14. Gården i Kærboel kan have mindet om dette byhus fra o. 1550, som stadig står inde i Puggårdsgade i Ribe.

De ældste bevarede gårde i Sydvestjylland går tilbage til o. år 1700. Hvordan gårdene så ud før den tid, ved man ikke meget om. Ud fra skriftlige kilder er det muligt at danne sig et indtryk af, hvordan de kan have set ud, men regulære udgravninger, der kunne give syn for sagn, har manglet. Men det misforhold har udgravningerne af renæssancegårdene på Præstegårdstoftens været med til at rette op på, og vi har nu fået et af de sjældne indblik i et af de sorte huller i landsbyernes historie. Udgravningerne viste, at gårdene kunne være vinkelbyggede anlæg, som den ældste gård eller bestå af to parallelle

Figur 15. Mod nord på gårdstoftens fandtes en ladebygning (grå) og en mulig hjelm eller staklade (sort).

længer som den yngste gård, og fra skriftlige kilder kendes flere andre variationer. I virkeligheden har byggeskikken været meget afvekslende og helt anderledes end det traditionelle billede af firlængede gårde skulder ved skulder.

De yngre gårde

Også i 17- og 1800-årene ligger der en gård på stedet, men bygningerne er ikke længere opført med jordgravede stolper, men står i stedet for på syldsten oven på jorden.

Alle rester af disse bygninger er sidenhen pløjet i stykker, men vi fandt en række indirekte spor efter dem i form af brønde og affaldshuller fra 17- og 1800-årene, som især har givet et spændende fundmateriale, der belyser levestandarden i denne periode. På det ældste kort over Kærbøl fra o. år 1800 er der afbildet en trelænget gård på stedet.

Som en del af gårdstoftens nordlige afgrænsning fandtes et andet hus, der adskiller sig fra den yngre renæssancegård er lagt oven på kortet. Det ses, at gård nr. "43" da lå ind over det tidligere omtalte ved en langt mere tilfældig konstrukti-

Figur 16. Udsnit af det ældste kort over Kærbøl fra omkring år 1800. Det udgravede område og den yngre renæssancegård er lagt oven på kortet. Det ses, at gård nr. "43" da lå ind over det tidligere omtalte ved en langt mere tilfældig konstrukti-

on, og der er sandsynligvis tale om en ladebygning. Huset måler ca. 18 x 5,5 m og stolpehullerne står ikke ret regelmæssigt. Rækken af stolper i husets midtakse kunne ved første øjekast tyde på, at der er tale om et såkaldt midtsulehus, hvor staget bæres af stolperne i midten, men da de er spinklere end vægstolperne er det næppe tilfældet. Der har nok været tale om en uregelmæssig bindingsværksbygning med lerklinede tavler. Vest for laden fandtes fire stolper, som danner et kvadrat. Måske er der tale om en såkaldt hjelm eller staklade, der anvendtes til opbevaring af hø bl.a.

Fund fra Kærbøludgravningen

Figur 17. En af to hele, små stjertpotter fra 16-1700-årene, der blev fundet i en affaldsgrube.

Figur 18. Skår af opr. malet glasrude fra den yngre renæssancegård. Motivet er en mand med pibekrave.

Figur 19. Låg til suppeterrin i såkaldt Creamware fajance fremstillet i Staffordshire i England i 1770'erne. Der er tale om en luksuspræget genstand, der viser, at også bønderne rådede over fornemt bordtøj.

Figur 20. En glasflaske til en eller anden form for vin fundt også vej til bondens bord.

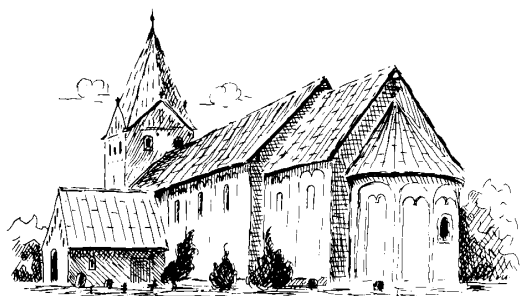
Figur 21. I en større affaldsgrube fandtes samtlige skår fra en større gråd- eller dejskålfra o. år 1800. Samme kartype forhandles stadig i dag.

Konklusion

Udgravninger på Præstegårdstoften og Kærbøl bidrog begge med værdifulde nye oplysninger om fortiden. Jernalderbebyggelsen er den mest omfattende der hidtil er udgravet i Samlingens ansvarsområde. De mange prikker på figur 1, der viser andre kendte bopladser eller landsbyer fra ældre jernalder, dækker ofte over opsamlinger af keramik på overfladen eller mindre udgravninger. Først med Præstegårdstoftens mange huse og gårdsanlæg har vi fået undersøgt større dele af en landsby fra tiden omkring Kristi fødsel.

Recæssancegården der var en del af Kærbøl var også særdeles værdifuld. Vores kendskab til denne periodes gårde er i virkeligheden ret mangelfuld. Dels var vi overraskede over at kunne udskille så velbevarede husplaner med jordgravede stolpehuller, dels viste fundmaterialet, at det langfra var fattigmand der boede her.

Samlet set er vi blevet en hel del kogere på vores fortid gennem undersøgelserne forud for byggemodningen.

Kirkesiden

GUDSTJENESTER

August

søndag d. 5. – 9.s.e.trin.	kl. 10.00 J. B. H.
søndag d. 12. – 10.s.e.trin.	ingen gudstjeneste *
Søndag d. 19. – 11.s. e. trin.	kl. 10.00
Søndag d. 26. – 12.s.e.trin.	kl. 10.00

September

Søndag d. 2. – 13.s.e.trin.	kl. 9.00
Søndag d. 9. – 14.s.e.trin.-	kl. 14.00
Høstgudstjeneste i Kirkehusets have **	
Indsamling / kaffe	
Søndag d. 16. – 15.s.e.trin.	kl. 10.00
Søndag d. 23. – ingen gudstjeneste*	
Søndag d. 30. – 17.s.e.trin.	kl. 10.00

*Sct. Catharinæ kirke er lukket efteråret 2007, hvorfor der henvises til omegnens øvrige kirker.

** Se omtale nedenfor.

KIRKEBIL

Der kan bestilles kirkebil til gudstjenester og møder i konfirmandstuen og Kirkehuset. Ribe Taxa hedder nu Esbjerg Taxa og har tlf. 75 144500

MENIGHEDSRÅDSMØDE

Næste møde i menighedsrådet afholdes tirsdag d. 14. august kl. 19,00 i konfirmandstuen. Dagsorden kan læses i kirken 4 dage før mødet. Her fremlægges også referat efterfølgende.

UDENDØRS HØSTGUDSTJENESTE

Høstgudstjenesten flyttes i år ud i Kirkelundens have. Det sker søndag d. 9. sept. kl. 14.00. Efter gudstjenesten sørger menighedsrådet for kaffe / te – mens man selv bedes medbringe brød.

Det vil desuden være en god ide at tage et tæppe eller en klapstol med. Der vil være nogle stole.

Som altid når vi har høstgudstjeneste er der indsam-

ling. Det indsamlede beløb deles mellem Folkekirkens Nødhjælp, Kirkens Korshær og Danske sømands og udlandskirker.

Vi håber naturligvis på godt vejr og den helt rigtige sensommerstemning til en høstgudstjeneste.

TIRSDAGSKLUBBEN

Tirsdagsklubben begynder en ny sæson tirsdag d. 25. september.

Vi får den dag besøg af Knud Jensen, Ribe, tidl.sko-leinspektør i Bramming og medlem af Ribe doms-ogns menighedsråd. Knud Jensen vil fortælle og vise film fra en af sine mange rejser: ”Vietnam 2002.”

Tirsdagsklubben i oktober, d. 30. bliver med tidl. organist ved Treenighedskirken i Esbjerg, Per Günther. ”Organist i mere end et halvt århundrede ” kalder Per Günther sit foredrag.

Tirsdagsklubben i november flyttes til den første tirsdag i december. Tirsdag d. 4.12. holder vi et adventsmøde kl. 14.30 i konfirmandstuen.

Tirsdagsklubben er stadig for enhver med interesse for at mødes lokalt om sang og musik, fortælling, foredrag, billeder osv. Vi mødes i konfirmandstuen kl. 14.30-16.30. Kaffe koster 10 kr.

SOGNEAFTEN - RIBE Sct. Catharinæ kirke

Enhver er velkommen også til sogneaftener i Sct. Catharinæ sogn. Onsdag d. 12. sept. kl. 19.30 kommer biskop Elisabeth Dons Christensen og fortæller ” fra en biskops skrivebord”.

Der er fri adgang til sogneaftenerne, som foregår i konfirmandstuen, Bispegade 6.

Indre mission

August

Onsdag d. 29. Kirkehuset kl. 19.30. Besøg af stud. teol. Philip Osmundsen m. fl. fra Dansk Bibelinstitut. Fællesmøde med Gredstedbro og Ribe.

September

Tirsdag d. 4. og onsdag d. 5. Bibelkursus i Gørding Missionshus .Niels Hovald, Odense. Program følger

Onsdag d. 19. - Kirkehuset kl. 19.30. Missionær Henrik Dideriksen, Esbjerg

Danmission-ydre mission

September

Mandag d. 3. - efterårsmøde i Esbjerg, Treenighedskirken. Ingrid Lisby Smidt prædiker kl. 19.00.

Derefter taler Henrik Lindberg Hansen, Cairo, om dialog med islam.

Mandag d. 24. – Kvindestævne i Holsted kl. 14.00
Arngeir Langås, Zanzibar

LANDSBYFEST - MORGENSANG

Efterhånden kan det vist kaldes en del af landsbyfestens tradition, at lørdagens program begynder med en kort morgensang, som menighedsrådet står for.

I år ligger landsbyfesten i weekenden d. 24.-25. august.

Lørdag d. 25. er der flaghejsning kl. 9,30. Derefter synger vi et par morgensange og efterfølgende kan der købes rundstykker og kaffe.

Se i øvrigt program for landsbyfesten andet steds i M&M.

HOSPICE - AFTEN

Menighedsrådet står bag et arrangement i september måned om livet på Hospice. Det er sygeplejerske Elin Forum, ansat på Hospice Sydvestjylland, der kommer og fortæller.

Mødet foregår i Farup Forsamlingshus torsdag d. 13. sept. kl. 19.30. Der kan købes kaffe.

Arbejdsgruppen bag mødet består af Lisbeth Kjær Sørensen, Nr. Farup, Lis Ingemann, Mejlbj og Elin Hjuler.

Se omtale andet sted i M&M

FERIE

Sognepræsten holder ferie fra 21.7. - 10.8. Evt. henvendelse kan ske til sognepræst J. Bork Hansen, Ribe, tlf. 75421612

LAPIDARIET

Som omtalt i sidste nummer af M&M har vi haft besøg fra Den antikvariske Samling i Ribe, som har gennemgået lapidariet - den samling af gamle

gravsten, som står på kirkegården mod vest - for at udvælge de sten, der måtte være bevaringsværdige. Ud af de i alt 139 gravminder valgte museumsfolkene foreløbig 32 til evt. bevarelse.

Menighedsrådet har efterfølgende set nærmere på stenene og udtaget endnu nogle få til evt. bevarelse. Den endelige afgørelse træffes i samråd med provsten i løber af efteråret, forventer vi.

I løbet af efteråret håber menighedsrådet desuden på, at Antikvarisk Samling kommer på endnu et besøg, denne gang for at gennemgå gravminder og gravsteder på den øvrige kirkegård.

Vi er altså godt i gang med et grundigt eftersyn på kirkegården. Det betyder, at graveren inden længe vil gå i gang med at fjerne sten fra lapidariet, som ikke er skønnet bevaringsværdige. Skulle der være pårørende, der har et ønske om at få en sten udleveret, er man velkommen til at kontakte graver Kent Rygaard eller kirkeværge Bodil Pedersen. Det skal kunne dokumenteres, at man har tilknytning til den pågældende gravsten. Henvendelsen skal desuden være skriftlig og afleveret til graver eller kirkeværge inden 1. oktober 2007

KLOKKERINGNING - KIMNING

I Farup bliver der kimet til højtiderne jul, påske og pinse. Kimningen er indtil nu foregået ved, at ringeren banker direkte på de to klokker øverst i tårnet med en speciel hammer.

I august vil klokkefirmaet Thubalka installere et kimeværk, som medfører, at ringeren kan foretage kimningen ved hjælp af snore fra en plads bag orgellet. Fordelen ved denne fremgangsmåde er, at den ikke er så anstrengende for armene, og at den kan foregå indenfor i varmen.

I oktober 2006 havde vi besøg af Arbejdstilsynet og i januar 2007 af Kirkeministeriets klokkekonsulent. Det nye kimeværk er et resultat af de to instansers rådgivning.

Konsulenten gav ringeren vejledning til en mere skånsom ringning, der ikke er så belastende for arme og ryg. Det indebærer en mere langsom igangsætning af klokkerne, som kan høres af den opmærksomme lytter.

Susanne Møll

FOLKEKIRKEN - DØD ELLER LEVENDE !

sådan lyder temaet for en landsdækkende samtale-dag, som Kirkeligt Samfund har lagt op til tirsdag d. 2. oktober.

Samtlige menighedsråd i hele landet har modtaget en opfordring til at sætte sognets og sognekirkens fremtid til debat i et samfund og en tid, hvor den "gammeldags facon" at være sogn og kirke på, ikke længere er til stede.

Den opfordring vil vi gerne tage op her i Farup .

I kirkelige kredse har vi talt om det i mange år, at der "må ske noget" - at der trænger til at blive kigget på sognestørrelser, antallet af kirker, gudstjenester, de kirkelige udgifter, forholdet mellem befolkningstal og skatteudskrivning osv. "Mere kirke for de samme penge" har et slogan lydt allerede længe, for det er som bekendt gerne, når økonomien begynder at klemme, at det bliver tydeligt, at noget må ske. Kirkeminister Bertel Haarder har indkaldt til en konference i august måned om "Folkekirkens fremtider". En fremtidsforsker vil give sit bud (eller rettere fire bud) på, hvor folkekirken befinder sig om 10 år. Deltagere fra hele det kirkelige landskab er indbudt til konferencen, så der kan med rette forventes markante udmeldinger derfra. (interesserede kan læse rapporten om folkekirkens fremtid på www.km.dk)

I København har man netop barslet med et forslag om store strukturændringer i fremtiden. Kirkerne ligger som bekendt tæt i København, fra dengang i begyndelsen af 1900 - tallet, hvor befolkningstilvæksten var eksploderet og Kirkefondet byggede kirker til de mange mennesker. Som enhver ved, er der sket meget siden da. Forslaget går ud på, at der lukkes 10 kirker i hovedstadsområdet.

Så drastisk er det ikke her ude vestpå - men vel er der også sket meget hos os, siden kirkerne blev bygget i middelalderen. Noget af alt det vil vi gerne lægge op til diskussion omkring på SAMTALEDAGEN.

Vi forestiller os, at vi fra menighedsrådet og evt. ansatte kommer med nogle korte indlæg som oplæg til diskussion. Vi vil tage udgangspunkt i de emner, Kirkeligt Samfund har lagt ud - men naturligvis er også andre spørgsmål velkomne.

SAMTALEDAGEN foregår TIRSDAG d. 2. OKTOBER kl. 19.30 i KIRKEHUSET

Der vil være kaffe undervejs.

1. *Hvor få skal der sidde ved søndagsgudstjenesten, før vi lukker og slukker i den lokale sognekirke?*

2. *Hvor går du helst i kirke? I den lokale med de tre trofaste nede på bænken eller ovre i nabosognet, hvor der sidder 60 og synger med af fuld hals?*

3. *Hvorfor vil du hellere køre 50 km til storcentret end 10 km til din nabolokirke?*

4. *Hvem skal bestemme, om en kirke skal lukkes - menighedsrådet eller et stiftsråd/biskoppen/ministeren?*

5. *Kirker kan bruges til meget. Skal vi have catwalk i kirkeskibet? Kulturhus? Diskotek? Hvor går grænsen? - og er der en grænse?*

6. *Skal præsten spille en særlig rolle kirkeligt/ religiøst, lokalt, politisk eller kulturelt?*

7. *Hvorfor skal præsten absolut bo i sognet?*

8. *Hvilken præstetype foretrækker du? Specialisten eller allrounderen? Hende, der er særlig god til enkelte opgaver, f.eks. sjælesorg eller undervisning - eller ham, der kan lidt af hvert?*

9. *I øjeblikket bruges omkring 40% af kirkefunktionærlønningerne på kirkegården. Er det rimeligt, at vi bruger flere penge på de døde end på de levende?*

10. *Hvor mange professionelle funktioner kan skiftes ud med frivillige?*

11. *Hvordan ser den levende kirke ud om 10 år, og hvad foregår der i din kirke?*

Fra et interview...

Hvad tror du på ?

- Jeg tror selvfølgelig på Gud Fader den almægtige, på Jesus Kristus og på Helligånden. Og jeg gør det på en måde, som er meget afslappet. Sådan set mener jeg, at det er gudstroen, der får et menneske til at slappe af. At tro er ikke en psykologisk præstation. Det ville være en form for indbildskhed at mene, at troen skyldes en selv. Det, jeg synes er så befriende ved kristendommen, er, at man får at vide, at det er i orden at være menneske. Man skal ikke vandkæmme sig selv eller stive sig af med en eller anden poserende spejldermoral...

*Højskoleforstander Jørgen Carlsen, Testrup
Kristeligt Dagblad 18.12.04*

Landsbyfest i Farup

Fredag den 24. og lørdag den 25. august

Fredag fra kl. 1800 til 0100.

- Kl. 1800 Teltet og boden åbner.
Kl. 1900 Fodboldkamp mellem Farup og Hillerup – herre.
Håndbold mellem Farup og Hillerup – damer.
Kl. 1930 – 2030 Børnedisko. Entré 20 kr. incl. fri Slush-ice.
Kl. 2100 Kaffebord v/ Lokal arkivet.
Kl. 2100 Børne Melodi Grand-Prix – tilmelding v/ Monica 75422939. Senest mandag den 20. august.
Kl. 2300 Fyrværkeri.
Kl. 0100 Teltet lukker.

Lørdag fra kl. 0930 til kl. 0200.

- Kl. 0930 Morgensang og flaghejsning v/ Sognepræst Elin Hjuler. Rundstykker kan købes i teltet.
Kl. 1015 – 1200 Børne Loppemarked. Medbring dine lopper, og sælg dem i skolegården.
Kl. 1015 Tombolaen åbner for salg af lodder.
Kl. 1030 – 1100 Ju-jutsu opvisning v/ Ribe Ju-jutsu klub
Kl. 1100 – 1200 Sponsor-cykelløb til fordel for Farup Forsamlingshus. Der cykles en 1,4 km lang rute, og der cykles i 60 min. Yderligere information og tilmelding v/ Mogens H. Sørensen 75424145. Der kan forventes doping kontrol v/ Henning Primdahl, Team Easy On.
Kl. 1330 – 1530 Farmer Cup. Tilmelding af hold til Jesper Tellund 75424147, senest lørdag den 18. august. Holdene skal bestå af i alt 5 m/k (min. 2 kvinder)
Kl. 1830 – 0200 Fest i teltet m/ spisning og dans. Entré 25 kr. Børn under 4 år gratis. Mad kan bestilles v/ Alma Clausen 75411758 el. Monica Grosmann 75422939, senest torsdag den 23. august, ligesom der er mulighed for at medbringe sin egen mad. Menuen består af glaseret skinke, flødekartofler, små græske frikadeller, kalkun-wokgryde m/ lime og ris, kylling Hot-wings, pastasalat, blandet salat, brød og smør. Leveres af RibeGryden. Medbring selv service. Pris for maden: 100 kr. pr. voksen og 50 kr. pr. barn u/10 år. Børn u/ 4 år er gratis. Musikken leveres af ”Revival”

AKTIVITETSKALENDER

Husk koordineringsmøde i forsamlingshuset tirsdag d. 25. marts 2008 kl. 20 for alle foreninger!

August 2007

12. august Grillaften 4H.
19. august Rundbold i Hillerup kl. 14
24.-25. august Landsbyfest i Farup. Info kommer senere

September 2007

- 1-2.sept Ungdomsklubbens tur
8. sept Byfest i Hillerup
9. sept. kl. 14,00 Høstgudstjeneste i Kirkehusets have
13. sept. kl. 19,30 hospiceaften i forsamlingshuset
15. sept. 4H - dyrskue i Gørding
uge 38 Gymnastik starter
25. sept. tirsdagsklub

Faste møder:

Marsk & Muld: Marsk & Muld holder fast møde den anden mandag i hver anden måned

Lokalarkivet: Lokalarkivet holder fast møde tirsdage i ulige uger kl. 16.00

Andet: SE OGSÅ AKTIVITETSKALENDER PÅ www.farupsogn.dk.
Har du noget at tilføjeså skriv det i en mail til farup@farupsogn.dk